

การประเมินคุณภาพการตรวจหาเชื้อมาลาเรียบนฟิล์มโลหิตบาง ด้วยกล้องจุลทรรศน์

ชวนพิศ ชัมสมบัติ

สำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ถนนติวานนท์ นนทบุรี 11000

บทคัดย่อ สำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการได้ดำเนินการประเมินคุณภาพการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ เพื่อตรวจหาเชื้อมาลาเรียบนฟิล์มโลหิตบาง โดยผู้ดำเนินการจัดเตรียมวัตถุทดสอบเชื้อมาลาเรียที่มีความแตกต่างกันทั้ง ชนิด ระยะเวลา และจำนวนเชื้อมาลาเรียที่นำมาทำเป็นฟิล์มบางย้อมด้วยสีไวท์ ส่งให้ห้องปฏิบัติการโรงพยาบาลภาครัฐและเอกชนทั่วประเทศที่เป็นสมาชิก และให้รายงานผลกลับมาเพื่อประเมินความถูกต้องของผลการตรวจวิเคราะห์ โดยการเปรียบเทียบผลระหว่างห้องปฏิบัติการสมาชิก ในปีงบประมาณ 2546 ได้จัดส่งวัตถุทดสอบให้สมาชิก 3 ครั้ง ผลการประเมินคุณภาพพบว่า ห้องปฏิบัติการสมาชิกสามารถรายงานผล ครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 ได้ถูกต้องร้อยละ 95.44, 87.13 และ 57.84 ตามลำดับ สาเหตุที่ความถูกต้องของผลการตรวจวิเคราะห์ลดน้อยลงอาจเนื่องมาจาก ครั้งที่ 1 มีเชื้อมาลาเรียจำนวนมาก และมีเชื้อมาลาเรียเพียงระยะเดียว ขณะที่ครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 นอกจากมีจำนวนเชื้อมาลาเรีน้อยกว่าแล้ว ยังมีระยะของเชื้อมาลาเรียมากกว่าครั้งที่ 1 จึงมีความยากมากกว่า ทำให้การตรวจผิดพลาดได้ ดังนั้น ผู้ตรวจวิเคราะห์จำเป็นต้องตรวจหาเชื้อมาลาเรียอย่างละเอียดรอบคอบ ถ้าหากมีเชื้อมาลาเรีน้อยต้องใช้เวลาในการตรวจสอบเพิ่มมากขึ้น เพื่อความถูกต้องในการรายงานผลการตรวจ